

Prasības autoceļa - dzelzceļa kombinētās gaitas mašīnām un to apkalpojošam personālam manevru darbu veikšanai vienas stacijas robežās

1. Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Prasības autoceļa - dzelzceļa kombinētās gaitas mašīnām un to apkalpojošam personālam manevru darbu veikšanai vienas stacijas robežās (turpmāk – Prasības) tiek izdotas, pamatojoties uz Dzelzceļa likuma 5.punktu un Komisijas 2013. gada 30. aprīļa Īstenošanas Regulu (ES) Nr. 402/2013 par kopīgo drošības metodi riska noteikšanai un novērtēšanai un par Regulas (EK) Nr. 352/2009 atcelšanu. Prasības ir saistošas LDz darbiniekiem un autoceļa - dzelzceļa kombinētās gaitas mašīnu (turpmāk – KGM) lietotājiem.
- 1.2. Prasības noteiktas KGM, kuras izmanto kā vilces līdzekļi izbraukšanai uz VAS "Latvijas dzelzceļš" (turpmāk – LDz) pārvaldībā esošo publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru (turpmāk – Infrastruktūra) manevru darbu veikšanai vienas stacijas robežās, kā arī KGM apkalpojošam personālam.
- 1.3. Prasības neattiecas uz KGM, kas paredzētas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas, remonta vai būvniecības darbu veikšanai un kuru ekspluatācija atļauta tikai uz sliežu ceļiem, kuri slēgti dzelzceļa satiksmei.
- 1.4. KGM izbraukšanai uz stacijas ceļiem ir nepieciešams saņemt LDz atļauju. Atļaujas saņemšanai KGM lietotājs iesniedz LDz pieteikumu, norādot KGM izmantošanas aprakstu un LDz stacijas kurās tiek plānots izmantots KGM, un pievienojot dokumentāciju par KGM un risku pārvaldības procesu saskaņā ar *Komisijas 2013. gada 30. aprīļa Īstenošanas Regulu (ES) Nr. 402/2013 par kopīgo drošības metodi riska noteikšanai un novērtēšanai un par Regulas (EK) Nr. 352/2009 atcelšanu*, kas apliecina KGM tehnisko parametru un apkalpojošā personāla atbilstību zemāk minētajām LDz prasībām.

2. Pamatprasības KGM un to izmantošanai

- 2.1. KGM jāatbilst standartu LVS EN 15746-1:2021 "*Dzelzceļa aprīkojums. Sliežu ceļš. Autoceļu - dzelzceļa kombinētās gaitas mašīnas un aprīkojums 1. daļa: Tehniskās prasības braukšanai un darbam*", LVS EN 15746-2:2021 "*Dzelzceļa aprīkojums. Sliežu ceļš. Autoceļu - dzelzceļa kombinētās gaitas mašīnas un aprīkojums 2. daļa: Vispārīgās drošuma prasības*" prasībām un zemāk norādītajiem parametriem.
- 2.2. KGM jānodrošina mijiedarbība ar stacijas ceļu, pārmiju aizņemtības kontroles ierīcēm. KGM jānodrošina sliežu ķēžu šuntēšanu un asu skaitītāju drošu darbību. Ņemot vērā asu skaitītāju uzstādīšanas parametrus (augstums līdz sliedes galviņas virsmai), LDz var noteikt ierobežojumus vai neatļaut 9.C kategorijas KGM (saskaņā ar LVS EN 15746-1:2021 4. punktu) ekspluatāciju.
- 2.3. KGM riteņi, balsti un darba rīki nedrīkst radīt negatīvu ietekmi Infrastruktūras komponentēm (sliedes, stiprinājumi, gulšņi utt) un bojāt tās.
- 2.4. KGM dzelzceļa riteņiem jābūt saderīgiem ar 1520 mm platuma sliežu ceļu, attālumam starp dzelzceļa riteņu iekšējām šķautnēm jābūt ne lielākam par 1443 mm vai ne mazākam par 1437 mm.
- 2.5. KGM dzelzceļa riteņu minimālajam diametram jābūt 330 mm.
- 2.6. KGM jābūt paredzētai izmantošanai sliežu ceļu līknēs ar minimālo rādiusu 100 m.

- 2.7. KGM nedrīkst piedalīties dzelzceļa satiksmē kā vilciens un veikt manevrus šķirošanas uzkalnos un šķirošanas parka ceļos, kas aprīkoti ar vagonu lēninātājiem.
- 2.8. Piekabināmo vagonu skaitu (svaru) nosaka atbilstoši KGM jaudai, tehniskiem parametriem un izmantojamās Infrastruktūras īpatnībām.
- 2.9. KGM dokumentācijā jābūt noteiktai KGM ekspluatācijas kārtībai normālā, traucētā un avārijas ekspluatācijas režīmā.
- 2.10. Pirms piešķirt atļauju KGM izbraukt uz Infrastruktūru ir jāveic izmēģinājuma braucieni.
- 2.11. KGM ir jāsaņem atļauja saskaņā ar Ministru kabineta 14.02.2023. noteikumu Nr. 67 "Noteikumi par ritošā sastāva vienībām, kuras neregistrē Eiropas ritekļu reģistrā, un kārtību, kādā Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija atļauj šādu ritošā sastāva vienību izmantošanu" prasībām.
- 2.12. KGM lietotājam ir jābūt vienotais drošības sertifikāts vai drošības apliecība ar tiesībām veikt manevrus vienās stacijas robežās.
- 2.13. KGM nedrīkst izbraukt uz sliežu ceļiem ja ir bojāts tās aprīkojums, sakaru vai drošības ierīces, vai ja KGM nenodrošina sliežu ķēžu šuntēšanu vai asu skaitītāju drošu darbību, kā rezultātā LDz infrastruktūras ierīces nefiksē ceļu aizņemību.

3. Prasības KGM gabarītiem

- 3.1. KGM augšējai kontūrai jāatbilst standarta LVS 282:2021 "*Dzelzceļa būvju tuvinājuma un ritošā sastāva gabarīti*" 1-T gabarītam.
- 3.2. KGM apakšējai kontūrai jāatbilst standarta LVS 282:2021 "*Dzelzceļa būvju tuvinājuma un ritošā sastāva gabarīti*" 10.a attēlam (T, Tc, Tpr, 1-T gabarītu apakšējā kontūra ritošam sastāvam, kas pārvietojas pa Latvijas un citu valstu 1520 (1524) mm platuma sliežu ceļiem, izņemot šķirošanas uzkalnu un parka ceļus, aprīkotus ar vagonu lēninātājiem). 9.B un 9.C kategorijas KGM (saskaņā ar LVS EN 15746-1:2021 4. punktu) ir atļauts pārsniegt minēto gabarītu ar autoceļu riteņu gumijas riepām. Gumijas riepām atļautais maksimālais attālums no sliežu ceļa ass ir 1380 mm.
- 3.3. 9.C kategorijas KGM gumijas riepju izmēriem (ieskaitot nodilumu), konstrukcijai un riepju spiedienam jānodrošina droša trajektorija bez iespējamiem dzelzceļa infrastruktūras iekārtu bojājumiem. KGM tehniskās apkopes un remonta sistēmā jābūt noteiktai periodiskai gumijas riepju gaisa spiedienu kontrolei, ja KGM nav aprīkota ar automātisko spiediena kontroli ar indikāciju KGM vadītāja kabīnē.
- 3.4. 9.C kategorijas KGM gumijas riepju daļai, braucot pa sliedēm virs asu skaitītājiem, nedrīkst būt zemākai par 8 mm no sliedes galviņas virsmas līmeņa.

4. Prasības mijiedarbībai ar ceļu aizņemības kontroles ierīcēm

- 4.1. KGM dzelzceļa riteņiem ir jānodrošina sliežu ķēžu šuntēšana.
- 4.2. Attālumam starp secīgām dzelzceļa riteņu asīm jābūt no 0,9 m līdz 17,5 m.
- 4.3. Attālumam starp pirmo un pēdējo dzelzceļa riteņu asi jābūt ne mazāk par 3 m.
- 4.4. Dzelzceļa riteņu uz vienas ass pretestībai jābūt ne vairāk par 0.01 Ω .
- 4.5. Maksimālajam attālumam no KGM priekšējas malas līdz pirmās dzelzceļa riteņu ass centram jābūt 3,5 m.
- 4.6. KGM jābūt aprīkotai ar divām papildus šuntēšanas ierīcēm ar pretestību ne vairāk par 0.03 Ω .
- 4.7. KGM jābūt savietojamai ar ritekļu detektēšanas sistēmu uz asu skaitītāju bāzes.
- 4.8. KGM tehniskās apkopes un remonta sistēmā (ekspluatācijas dokumentācijā) jābūt noteiktai periodiskai šuntēšanas ierīču pārbaudei.

- 4.9. Pirms izbraukt uz Infrastruktūru KGM vadītājam ir jāveic vizuālā dzelzceļa riteņu virsmu un šuntēšanas ierīču apskate lai pārbaudītu ka riteņu virsma ir tīra un nav citu atkāpju, kas var negatīvi ietekmēt KGM šuntēšanas spējas.

5. Prasības mijiedarbībai ar citiem ritekļiem

- 5.1. KGM abās pusēs jābūt aprīkotai ar SA-3 tipa automātisko sakabi. Automātiskās sakabes ass augstums virs sliežu galviņas virsmas līmeņa nedrīkst būt lielāks par 1080 mm un mazāks par 980 mm.
- 5.2. KGM jābūt aprīkotai ar piekabināmo ritekļu (vagonu) automātisko bremžu vadības sistēmu, atbilstošās jaudas kompresoriem un gaisa krājum rezervuāriem.
- 5.3. Bremžu šļūtenēm jābūt ar R1 uzgaļiem.
- 5.4. Uz KGM jābūt vismaz divām bremžu kurpēm ritekļu (vagonu) nostiprināšanai ārkārtas situācijā.

6. Prasības sakaru un drošības ierīcēm

- 6.1. KGM jābūt aprīkotai ar manevru radiosakariem saziņai ar stacijas personālu, kurš vada un ir iesaistīts manevros, kā arī manevru vadītāju. Radiosakaru frekvences saskaņā ar vietējiem nosacījumiem.
- 6.2. KGM jābūt aprīkotai ar:
- 6.2.1. vadītāja modrības pārbaudes ierīci, kura automātiski iedarbina KGM un vagonu bremzes, ja netiek apstiprināta vadītāja darbaspēja. (LVS EN 14033-1 p.14.11.)
 - 6.2.2. video reģistratoru uz sliežu ceļa abām pusēm ar arhīva glabāšanas termiņu ne mazāk par 48 stundām. KGM pārvaldītājam jāizsniedz LDz infrastruktūrā uzņemto video failu kopija pēc LDz pieprasījuma.
 - 6.2.3. gumijas riepu gaisa spiedienu kontroli 9.C kategorijas KGM (ieteicams).
- 6.3. KGM jāreģistrē šādi braukšanas parametri:
- 6.3.1. ātrums un laiks;
 - 6.3.2. nobrauktais attālums uz sliežu ceļiem;
 - 6.3.3. spiediens automātisko bremžu maģistrālē;
 - 6.3.4. skaņas signālu darbība;
 - 6.3.5. vadītāja modrības pārbaudes ierīču darbība;
 - 6.3.6. motor stundas.

7. Prasības manevru veikšanai

- 7.1. Veicot manevrus uz Infrastruktūras, KGM vadītājam un manevru vadītājam jāievēro vilces līdzekļiem (lokomotīvēm) noteiktās dzelzceļa ekspluatācijas, signalizācijas, manevru veikšanas prasības.
- 7.2. KGM, ievērojot drošības prasības, jāspēj braukt abos virzienos (t.sk. ar vagoniem) bez KGM apgriešanas.
- 7.3. Manevru sastāvs ar vagoniem jāapkalpo manevru brigādei (KGM vadītājs un manevru vadītājs).
- 7.4. KGM uz Infrastruktūras jāvada no KGM vadības kabīnes.
- 7.5. Veicot manevrus, vagonu bremzēm jābūt ieslēgtām un vadāmām no KGM.

8. Prasības KGM vadītājam

- 8.1. KGM vadītājam ir jābūt vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kvalifikācijai, ko apliecina kompetences apliecība, kas iegūta atbilstoši Ministru kabineta 14.09.2010. noteikumu

Nr.873 "Noteikumi par vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kvalifikācijas un vilces līdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanu" prasībām.

- 8.2. KGM vadītājam ir jābūt apmācītām KGM apkalpošanai atbilstoši ražotāja ekspluatācijas rokasgrāmatai.
- 8.3. KGM vadītājam jāzina LDz normatīvie dokumenti, kuri nosaka Infrastruktūras izmantošanas noteikumus, un stacijas, kur tiks izmantota KGM, Tehniskās rīcības akta prasības.

Valdes priekšsēdētājs

Rinalds Pļavnieks